

**Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

« 17 » декабрь 2020 ел

№ 11

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге
территориясендә гражданнарны сораштыру билгеләү һәм уздыру тәртибе
турында**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясы, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Яңасала авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, гражданнарның Яңасала авыл жирлегендә жирле үзидарәгә хокукларын гамәлгә ашыру максатыннан, шулай ук Яңасала авыл жирлеге жирле үзидарә органнары һәм Яңасала авыл жирлеге жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары тарафыннан карарлар кабул иткәндә халыкның фикерен ачыклау һәм аны исәпкә алу өчен, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге территориясендә гражданнарны сораштыруны билгеләү һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советының «Яңасала авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә яшәүче гражданнарны сораштыру билгеләү һәм үткәрү тәртибе турында» 2009 елның 19 октябрэндәге 68 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында һәм Яңасала авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

4. Әлеге карар 2021 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Яңасала авыл жирлеге башлыгы

Сафин А.И.

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл
жирлеге территориясендә гражданнарны сораштыру билгеләү һәм уздыру
тәртибе турында Нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Гражданнарны сораштыру (алга таба - сораштыру) Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге халкының турыдан-туры ихтыяр белдерү рәвешләренә берсе булып тора.

Сораштыру юлы белән гражданнарның жирле үзидарәне гамәлгә ашыру хокукы гамәлгә ашырыла.

1.2. Сораштыру Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегендә яисә аның бер өлешендә яшәүчеләрнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикерен ачыклау һәм жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дөүләт хакимияте органнары карарлар кабул иткәндә исәпкә алудан гыйбарәт.

1.3. Сораштыру нәтижеләре киңәш итү сыйфатында.

2. Сораштыру принциплары

2.1. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукына ия һәм сораштыру үткәрелә торган территория чикләрендә яшәүче Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

Гражданнарның инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сораштыруда уналты яшыкә житкән, инициатив проект гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлеше катнашырга хокуклы.

2.2. Сораштыруда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге халкы тигез нигезләрдә катнаша. Сораштыруда катнашучы һәр кеше бер тавышка ия һәм сораштыруда турыдан-туры катнаша.

2.3. Сораштыруда гражданнарның хокукларын женесенә, расасына, милләтенә, теленә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, дингә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә бәйлә рәвештә турыдан-туры яисә турыдан-туры булмаган чикләү рөхсәт ителми.

2.4. Гражданнарны сораштыруда катнашу ирекле һәм ихтыярий булып тора. Сораштыру барышында берәү дә үз фикерләрен һәм карашларын белдерүгә яисә алардан баш тартуга мәжбүр ителә алмый.

2.5. Сораштыру нәтижеләрен әзерләү, үткәрү һәм билгеләү законлылык, ачыклык һәм хәбәрдарлык принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.6. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары халыкка

сораштыруда катнашу хокукын гамэлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

3. Сораштыруга чыгарыла торган мәсьәләләр

3.1. Сораштыруга түбәндәге мәсьәләләр чыгарыла ала:

- Яңасала авыл жирлегендә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләренә турыдан-туры кагыла торган һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Уставына кергән жирле әһәмияттәге мәсьәләләр;

- Төбәк һәм төбәкара әһәмияттәге объектлар өчен Яңасала авыл жирлеге жирләрен максатчан үзгәртү мәсьәләләре.

3.2. Сораштыруга чыгарыла торган сораулар Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Уставына каршы килмәскә тиеш.

Сораштыруга чыгарыла торган мәсьәләләр, аларны төрлечә аңлату мөмкинлеген булдырмас өчен, дөрес формалаштырылырга тиеш.

4. Сораштыруның төрләре

4.1. Сораштыру яшерен, исемле яисә ачык тавыш бирү юлы белән үткәрелә.

4.2. Яшерен тавыш бирү сораштыру уздыру пунктларында сораштыру кәгазьләре буенча бер көн эчендә үткәрелә.

4.3. Исемле тавыш бирү сораштыру үткәрү пунктларында, шулай ук сораштыруда катнашучыларның яшәү урыны буенча сораштыру үткәрү комиссиясе әгъзалары тарафыннан бер яисә берничә көн эчендә сораштыру кәгазьләре яисә сораштыру исемлекләре буенча уздырыла.

4.4. Сораштыру шулай ук гражданнар жыелышларында ачык тавыш бирү рәвешендә дә үткәрелергә мөмкин.

5. Сораштыруны билгеләү тәртибе

5.1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге гражданнарын сораштыру түбәндәге инициатива буенча үткәрелә:

- жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советы яисә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Башлыгы;

- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге жирләренең төбәк һәм төбәкара әһәмияттәге объектлар өчен максатчан билгеләнешен үзгәртү мәсьәләләре буенча- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары.

5.2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советына караган сораштыру үткәрү инициативасы күрсәтелгән орган тарафыннан сораштыру билгеләү турында тиешле карар кабул итүдә чагыла.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге башлыгына караган сораштыру үткәрү инициативасы район Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамәдә белдерелә.

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органыныкы булган сораштыру үткәрү инициативасы әлеге орган тарафыннан Татарстан Республикасы Арча

муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамәдә белдерелә.

5.3. Сораштыру үткәру турындагы үтенечнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- сораштыру үткәруне нигезләү;
- сораштыру өчен чыгарыла торган сорауның (сорауларның) тәкъдим ителә торган формулировкалары;
- сораштыру территориясе;
- сораштыру үткәрунең фаразланган датасы һәм аның төре.

5.4. Гражданнарны сораштыру билгеләү турында карар Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнарны сораштыру үткәру өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайты кулланылырга мөмкин.

5.5. Сораштыруны билгеләү турындагы карар сораштыру үткәру турында үтенечнамә алынган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча һәм аны үткәру көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. Сораштыру билгеләү турында карар кабул ителгәнче Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советы белән сораштыруда чыгарыла торган сорауны (сорауларны) сораштыру инициаторы белән килештерү (төгәлләштерү) булырга мөмкин.

5.6. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советы сораштыруга чыгарыла торган сорауны (сорауларны) формулировкалау гамәлдәге законнарға, әлеге Нигезләмәгә каршы килсә, сораштыру үткәрдән баш тартырга хокуклы.

5.7. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советының гражданнарны сораштыру билгеләү турында карарында түбәндәгеләр билгеләнә:

- сораштырулар үткәрунең датасы һәм сроклары;
- сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителгән) сорауның (сораулар) формулировкасы;
- сораштыру үткәрунең методикасы;
- сораштыру кәгазенең (сораштыру исемлегенең) формасы;
- сораштыруда катнашучы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегендә яшәүчеләрнең минималь саны;
- гражданнарны сораштыру "Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтынан файдаланып үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны тәңгәлләштерү тәртибе.

5.8. Сораштыруны билгеләү турындагы карар аны үткәругә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча мәжбүри басылып чыгарга тиеш.

6. Сораштыру үткәру комиссиясе

6.1. Гражданнарны сораштыру үткәруне сораштыру комиссиясе (алга таба - Комиссия) әзерли һәм уздыра.

6.2. Комиссия, инициаторлар тәкъдимнәре нигезендә сораштыру үткәру территориясенә карап, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советы тарафыннан 3 - 9 кеше исәбеннән билгеләнә.

6.3. Комиссия составына Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегенә Советы, Башкарма комитет вәкилләре, шулай ук сораптыру үткәрелә торган территориянең жәмәгәтчелек вәкилләре мәҗбүри кертелә.

6.4. Комиссия аны төзү турында карар кабул ителгәннән соң өченче көннән дә соңга калмыйча чакырыла. Беренче утырышта Комиссия ачык тавыш бирү юлы белән рәис урынбасарын (урынбасарларын) һәм секретарен сайлай, сораптыру участкаларын раслай, шулай ук, сораптыру үткәрү сораптыру пунктларында уздырылган очракта, мондый пунктларның санын һәм урынын раслай.

Комиссия рәисе Комиссия утырышларын кирәк саен чакырта. Комиссия утырышы, әгәр анда Комиссия әгъзаларының билгеләнгән санының яртысынан ким булмаган өлеше катнашса, тулы хокуклы дип санала.

Комиссия карарлары утырышта катнашкан комиссия әгъзаларының гади күпчелегә тавышы белән кабул ителә.

Комиссия гражданнарны сораптыру уздыру өчен кирәкле санда эшче төркемнәр булдырырга хокуклы.

6.5. Сораптыру участкалары, Комиссиянең урнашкан урыны һәм гражданнарны сораптыру үткәрү пунктларының урнашкан урыны сораптыру үткәрү көненә кадәр кимендә 10 көн кала басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

6.6. Сораптыру үткәрү комиссиясе:

- гражданнарны сораптырганда әлеге Нигезләмәнең үтәлешен оештыра;
- сораптыру үткәрү пунктларын жиһазлай;
- сораптыру кәгазьләрен яисә сораптыру исемлекләрен әзерләүне тәмин итә;
- сораптырганда имзалар жыюны оештыра;
- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегендә яшәүчеләрнең сораптыруда катнашуын тәмин итә;
- әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә сораптыруда халыкның тавыш бирүен оештыра;
- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегендә жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары, иҗтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек итә;
- гражданнарны сораптыру нәтижеләрен билгели;
- гражданнарны сораптыру үткәрүгә бәйле гаризаларны һәм шикаятьләрен карый;
- гамәлдәге законнар һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

6.7. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегенә Советы тарафынан сораптыру нәтижеләре рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң, Комиссиянең вәкаләтләре туктатыла.

6.8. Комиссия эшчәнлеген матди-техник, оештыру ягыннан тәмин итү Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегенә Советы аппараты тарафынан башкарыла.

7. Сораштыру участоклары. Сораштыруда катнашучылар исемлекләре

7.1. Сораштыру участогы - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегенә территориясендә гражданнарны сораштыру алып барыла торган сораштыру үткәру комиссиясе билгеләгән территория.

Сораштыру территориясе бердәм сораштыру участогы төзүгә мөмкин.

Сораштыру участкаларында тавыш бирү өчен махсус жиһазландырылган урыннар булырга тиеш. Участокларда тавыш бирүне сораштыру участкаларына юнәлдерелгән, Комиссия әгъзаларының берсе җитәкләгән Комиссия әгъзалары тәмин итә.

7.2. Сораштыруда катнашучылар исемлегенә сайлау хокукына ия муниципаль берәмлек халкы кертелә. Исемлектә сораштыруда катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса - өстәмә рәвештә көн һәм ай) һәм яшәү урынының адресы күрсәтелә. Сораштыру уздыру буенча тәгаен участката яшәүченә катнашучылар исемлегенә кертү өчен аның яшәү урыны әлегә участок территориясендә булу факты нигез булып тора. Һәр кеше сораштыруда катнашучылар исемлегенә бары тик сораштыру үткәру буенча бер генә участкага кертелә. Сораштыруда катнашучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә һәм исемлекне төзегән комиссия рәисе һәм секретаре тарафыннан имзаланган.

Әлегә Нигезләмә нигезендә сораштыруда катнашу хокукы булган кешеләр исемлегенә өстәмә кертелү теләсе кайсы вакытта, шул исәптән сораштыру үткәрелгән көнне дә рөхсәт ителә.

Сораштыруда катнашу хокукына ия кешеләр исемлекләренә үзгәрешләр кертү тавышларны санау башланганнан соң тыела.

Сораштыруда катнашучылар исемлеге сораштыру үткәругә кадәр 3 көннән дә соңга калмыйча төзелә.

8. Сораштыру кәгазе

8.1. Сораштыру кәгазендә сорау (сорулар) буенча үткәрелгән соруның төгәл кабатланган тексты була һәм тавыш бирүченең "Әйе" яки "Юк" сүзләре белән ихтыяр белдерү вариантлары күрсәтелә, алар астында буш квадратлар урнаштырыла.

Сораштыруга берничә сорау чыгарылганда, алар бер сораштыру кәгазенә кертелә, эзлекле рәвештә номерлана һәм бер-берсеннән горизонталь сызыклар белән аерыла. Сораштыруга чыгарылган норматив хокукый акт проектының нинди дә булса статьяның яисә нинди дә булса пунктның альтернатив редакцияләре шулай ук эзлекле рәвештә номерлана.

Исемле тавыш бирү өчен кулланыла торган сораштыру кәгазендә тавыш бирүчеләр турында белешмәләр кертү өчен буш урын булырга тиеш.

Сораштыру кәгазендә аны тутыру тәртибе турында аңлатма бирелә. Битнең өске уң почмагында Комиссия рәисе һәм секретаре имзалары куела.

9. Сораштыру исемлеге

9.1. Сораштыру исемлеге исемле тавыш биргәндә кулланыла һәм графаларына сораштыруда катнашучыларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәү урыны турындагы белешмәләр кертелгән таблицадан

гыйбарәт. Әлеге графаның уң ягында, сораштыруда чыгарыла торган (чыгарылган) сорау тексты астында, тавыш бирүченең "Әйе" яки "Юк" сүзләре белән жавап вариантлары күрсәтелә һәм тавыш бирүдә катнашучылар имзалары өчен урын кала.

Сораштыруга берничә сорау чыгарганда, алар сораштыру исемлегендә эзлекле рәвештә урнаша.

9.2. Сораштыру исемлегенең һәр битенә Комиссия рәйесе һәм секретаре имза сала.

10. Сораштыруны үткәру тәртибе

10.1. Сораштыру Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлеге Советы гражданны сораштыру билгеләү турындагы карарда билгеләгән көндә (яисә көннәрдә) үткәрелә.

10.2. Сораштыру үткәру пунктларында гражданны сораштыру җирле вакыт буенча иртәнге сизгәдән кичке сәгать алтыга кадәр башкарыла.

11. Сораштыру үткәргәндә яшерен тавыш бирү үткәру тәртибе

11.1. Яшерен тавыш бирү яшерен тавыш бирү урыннары өчен махсус җиһазландырылган һәм тавыш бирү вакытына мөһер сугылган тартмалар урнаштырылган сораштыру уздыру пунктларында үткәрелә.

11.2. Сораштыру кәгазе сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча тавыш бирүчегә Комиссия әгъзалары тарафыннан бирелә. Сораштыру кәгазен алганда, тавыш бирүче паспортын яисә шәхесен һәм яшәу урынын раслаган башка документны күрсәтә һәм сораштыруда катнашучылар исемлегендә үз фамилиясе турысында имза куя. Сораштыруда катнашучылар исемлегендә паспорт мәгълүматларын тутыру таләп ителми.

11.3. Әгәр тавыш бирүченең сораштыру кәгазен алганда мөстәкыйль рәвештә имза кую мөмкинлеге булмаса, ул, Комиссия әгъзаларынан тыш, башка зат ярдәменнән файдаланырга хокуклы.

Сораштыруда катнашучыга ярдәм итүче зат "Сораштыру кәгазен алу турында сораштыруда катнашучының имзасы" графасында үз фамилиясен күрсәтә.

11.4. Сораштыру кәгазе башка затлар булу рәхсәт ителмәгән махсус җиһазландырылган урында (кабинада яисә бүлмәләрдә) тутырыла һәм тавыш бирү тартмасына салына.

Тавыш биргәндә сораштыруда катнашучы "Әйе" яки "Юк" сүзе астындагы квадратка теләсә нинди тамга куя.

Комиссия әгъзалары сораштыру серен саклыйлар.

Сораштыру кәгазен тутырганда хата ясадым дип санаган кеше, бозылганы урынына яңа сораштыру кәгазе бирүне үтенеп, сораштыру кәгазен биргән Комиссия әгъзасына мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

Комиссия әгъзасы тавыш бирүчегә яңа сораштыру кәгазе бирә, шул ук вакытта сораштыруда катнашучылар исемлегендә әлеге катнашучының фамилиясе турысында тиешле тамга ясый. Бозылган сораштыру кәгазе юкка чыгарыла, бу хакта Комиссия әгъзалары тиешле акт төзи.

Тутырылган сораштыру кәгазьләре тавыш бирүчеләр тарафыннан

Комиссия эгъзалары күз уңында булырга тиешле тартмага төшерелә.

Тартмалар саны Комиссия тарафыннан билгеләнә. Тавыш бирү өчен күчерелмә тартмалар кулланып тавыш бирүне уздыру мәсьәләсен Комиссия мөстәкыйль хәл итә.

11.5. Комиссия эгъзасы сораштыру серен боза яки сораштыруда катнашучыларның ихтыяр белдерүенә йогынты ясарга тырыша икән, ул шунда ук аның эшендә катнашудан читләштерелә. Читләштерү турында карар әлеге участка Комиссиянең эшчәнлеген житәкләүче эгъза тарафыннан тиешле беркетмә төзеп һәм участка сораштыру уздыручы Комиссиянең барлык эгъзаларының имзалары куелып кабул ителә.

12. Сораштыру үткәргәндә исемле тавыш бирү уздыру тәртибе

12.1. Исемле тавыш бирү сораштыру уздыру пунктларында да, гражданның яшәу урыны буенча да үткәрелергә мөмкин.

12.2. Исемле тавыш бирү сораштыру кәгазьләре буенча да, шулай ук сораштыру исемлекләре буенча да үткәрелергә мөмкин.

12.3. Сораштыру исемлекләре буенча тавыш биргәндә, катнашучы паспорт яисә шәхесне һәм яшәу урынын таныкый торган башка документ күрсәтә, исемлектә үз фамилиясе турысында ихтыярына туры килә торган графада теләсә нинди тамга куя һәм имза сала.

12.4. Сораштыру кәгазьләре буенча исемле тавыш биргәндә, тавыш бирүче сораштыру кәгазенә үзенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, адресын язып куя, "Әйе" яки "Юк" сүзләре астындагы квадратта үз ихтыяры нигезендә теләсә нинди тамга куя һәм шунда ук кул куя.

Тавыш бирүченең үтенече буенча сораштыруда катнашучы турында мәгълүматны сораштыру кәгазенә Комиссия эгъзасы кертергә мөмкин, ләкин тавыш бирүче тиешле квадратка тамгасын үзе куя һәм имза сала.

12.5. Сораштыру үткәрү срогы дәвамында көн азагында, тутырылган сораштыру кәгазьләре сораштыру үткәрүче затлар тарафыннан Комиссиягә тапшырыла.

12.6. Сораштыру кәгазе буенча тавыш бирү нәтижеләре Комиссия эгъзалары тарафыннан сораштыру исемлегенә күчерелә, ул сораштыру нәтижеләрен билгеләү өчен төп документ булып тора.

13. Сораштыру үткәргәндә ачык тавыш бирү уздыру тәртибе

13.1. Комиссия, сораштыруда катнашучы халык саны 1000 кешедән артмаса, сораштыруга чыгарылган (чыгарыла торган) сорау (мәсьәләләр) буенча тавыш бирүне уздыру өчен сораштыруда катнашучылар жыелышын уздырырга хокуклы. Жыелышта катнашучыларны теркәү сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча уздырыла. Жыелышны ким дигәндә өч кеше булган Комиссия вәкилләре ача һәм алып бара. Жыелышта кызыксынучы якларның сораштыруга чыгарылган (чыгарыла торган) мәсьәлә буенча чыгышлары, аларның гражданның сорауларына җаваплары рөхсәт ителә, әмма фикер алышу үткәрелми.

13.2. Жыелышта һәр мәсьәлә буенча аерым "Әйе" һәм аерым "Юк" тавыш бирү үткәрелә. Тавыш бирүдә исемлеккә кертелгән һәм жыелышта теркәлгән

сораштыруда катнашучылар гына катнаша. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә, ул жыелышта катнашкан барлык Комиссия әгъзалары тарафыннан имзалана.

13.3. Жыелыш сораштыруда катнашучылар исемлегенә кертелгән халыкның 25 проценттан артыгы катнашканда тулы хокуклы була.

14. Сораштыру нәтижәләрен билгеләү

14.1. Сораштыру үткәрелгәннән соң Комиссия сораштыру участоклары буенча тавыш бирү нәтижәләрен санный һәм сораштыру йомгаклары турында карарны сораштыру йомгаклары турында беркетмә белән рәсмиләштерә, анда түбәндәге белешмәләр бирелә:

- беркетмәне төзү датасы;
- сораштыру уздыру сроклары: башлану һәм тәмамлану даталары;
- сораштыру үткәрү участогы адресы;
- сораштыру территориясе (әгәр сораштыру шәһәр территориясе өлешендә үткәрелсә, һичшиксез микрорайоннарның, урамнарның, йорт номерларының исемнәре күрсәтелә);
- сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителгән) сорауның (сорулар) формулировкасы;
- сораштыруда катнашу исемлегенә кертелгән гражданның гомуми саны;
- сораштыруда катнашкан гражданның саны;
- сораштыруны узган яисә узмаган дип тану;
- сораштыру гамәлдә яисә гамәлдә түгел дип тану;
- сораштыру исемлегендә дәрәс түгел дип танылган язмалар саны яисә дәрәс түгел дип танылган сораштыру кәгазьләре саны;
- сораштыруда чыгарылган сорауга "Әйе" дип бирелгән тавышлар саны;
- сораштыруда чыгарылган сорауга "Юк" дип бирелгән тавышлар саны;
- Сораштыру нәтижәләре (сору, аңа җавап биргәндә тавыш бирүдә катнашкан сораштыруда катнашучыларның яртысыннан күбрәгә тавыш бирсә, хупланган дип санала).

14.2. Әгәр сораштыру берничә мәсьәлә буенча үткәрелгән булса, тавышларны санау һәм беркетмә төзү һәр мәсьәлә буенча аерым башкарыла.

14.3. Сораштыру кәгазендәге язмалар түбәндәге очракларда дәрәс түгел дип санала:

- сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс билгеләү мөмкин булмаганда;
- язмада тавыш бирүче турында мәгълүмат яисә аның имзасы булмаганда;
- кабатлана торган язмалар булганда.

Сораштыру кәгазьләре дәрәс түгел дип таныла:

- билгеләнгән үрнәктәгечә булмаганда,
- Комиссия әгъзаларының билгеләре булмаганда,
- алар буенча сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс билгеләү мөмкин булмаганда.

14.4. Әгәр сораштыруда катнашкан кешеләр саны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлегә Советы карары белән

муниципаль берәмлектә яшәүчеләрнең билгеләнгән сораштыруда катнашчак минималь саныннан кимрәк булса, Комиссия сораштыруны узмаган дип таный.

14.5. Түбәндәге очракларда Комиссия сораштыру нәтижәләрен дәрәс түгел дип таный:

- сораштыру үткәргәндә жибәрелгән хокук бозулар гражданнарның ихтыяр белдерү нәтижәләрен дәрәс билгеләргә мөмкинлек бирмәгәндә;

- сораштыру исемлегендә дәрәс дип танылган язмалар саны сораштыруда катнашкан гражданнар санының 80 проценттан кимрәген тәшкит иткәндә;

- дәрәс дип танылган сораштыру кәгазьләре саны сораштыруда катнашкан гражданнар санының 80 проценттан кимрәген тәшкит иткәндә.

14.6. Сораштыру нәтижәләре турындагы беркетмә 2 нөсхәдә төзелә һәм Комиссиянең барлык әгъзалары тарафыннан имзаланган. Беркетмәгә имза салган вакытта Комиссиянең кайбер әгъзалары булмаган очракта, беркетмәдә аларның булмау сәбәпләрен күрсәтеп, язма ясалган.

Комиссия әгъзасы беркетмә белән тулаем яисә аның аерым нигезләмәләре белән ризалашмаса, үз фикерен беркетмәгә кушымта итеп бирелә торган язма рәвешендә бәян итәргә хокуклы, бу хакта беркетмәдә тиешле язма ясалган. Беркетмә, әгәр ул Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегенә Советы карарында билгеләнгән сораштыру комиссиясә әгъзаларының күчеләгә тарафыннан имзаланган булса, гәмәлдә була.

Беркетмәгә имза салу көне булып Комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижәләрен билгеләгән көн тора.

14.7. Беркетмәнең беренче нөсхәсә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегенә Советына сораштыру кәгазьләре яисә сораштыру исемлекләре белән бергә жибәрелә, беркетмәнең икенче нөсхәсә сораштыру үткәру инициаторына жибәрелә.

Беркетмәнең беренче нөсхәсенә Комиссиягә кергән язма шикаятьләр, гаризалар һәм алар буенча кабул ителгән карарлар теркәлә. Шикаятьләренң, гаризаларның һәм алар буенча кабул ителгән карарларның таныкланган күчәрмәләре беркетмәнең икенче нөсхәсенә теркәлә.

Беренче нөсхәненң күчәрмәләре массакүләм мәгълүмат чараларына, жирле ижтимагый берләшмәләргә һәм территорияль ижтимагый үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин.

14.8. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегенә комиссиясә һәм Советы тутырылган сораштыру кәгазьләрененң һәм сораштыру исемлекләрененң һәм сораштыру уздыру документларының кагылгысызлыгын һәм сакланышын тәмин итәләр.

15. Сораштыру нәтижәләре

15.1. Сораштыру нәтижәләре аларны билгеләгән көннән соң 10 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка житкереләргә) тиеш.

15.2. Сораштыру барышында ачыкланган халык фикере тәкъдим итү характерында. Сораштыру нәтижәләре Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегененң жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәненң вазыйфаи затлары, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары карарлар кабул иткәндә һичшиксәз каралырга һәм исәпкә

алынырга тиеш.

15.3.Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары сораштыру нәтижәләренә каршы килә торган карарлар кабул иткән очракта, күрсәтелгән органнар тиешле карар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә әлеге мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән мондый карар кабул итү сәбәпләрен халыкка житкерергә тиеш.

16. Сораштыру материалларын саклау

16.1.Сораштыру материаллары Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегә Советында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегә Советы депутатларының вәкаләтләре вакыты ахырына кадәр саклана, аннары муниципаль архивка саклауга жиберелә.

16.2.Күрсәтелгән материалларны саклау срогы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегә Советы тарафыннан билгеләнә, әмма 1 елдан да ким була алмый.

17. Сораштыру үткәрүне финанслар белән тәэмин итү

17.1. Гражданнарны сораштыру эзерләүгә һәм үткәрүгә бәйле чараларны финанслау түбәндәге акчалар хисабына гамәлгә ашырыла:

- жирле үзидарә органнары яки муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча сораштыру уздырганда -жирле бюджет;
- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы белән сораштыру уздырганда - Татарстан Республикасы бюджеты.

18. Сораштыруда катнашуга гражданнарның хокукларын бозган өчен жаваплылык

18.1. Көч куллану, сатып алу, янау, документлар ясау юлы белән яисә Россия Федерациясе гражданы тарафыннан сораштыруда катнашу хокукын ирекле гамәлгә ашыруга комачаулый торган башка ысул белән яисә комиссия эшенә яки комиссия әгъзалары эшенә каршылык тудырган затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплылык тоталар.